

Programmabegroting 2025-2028

3.1 Economie, werk en onderwijs

Ambitie

De gemeente Gouda streeft naar een vitale Goudse economie en een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, inclusief een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Bedrijven, onderwijs en overheid (triple helix) maken zich sterk voor Leven Lang Ontwikkelen, waaronder meer hoger onderwijs in Midden-Holland. Samenwerking zorgt voor innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in de zorg en bij bodemdaling, transport en logistiek. De relatie van mens met technologie is daarin de rode draad.

Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen voor alle kinderen op basis-, voortgezet en speciaal (voortgezet) onderwijs in Gouda en sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt om gelijke kansen te creëren. En actief werk maken van het terugdringen van laaggeletterdheid.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Uitvoeren Economische Agenda

Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met het vernieuwen van de Economische Agenda (uitvoeringsgedeelte) en wordt de regionale triple helix innovatieprojectenagenda voortgezet. Daarnaast wordt gewerkt aan acties uit het meerjarenprogramma binnenstad en het horecaconvenant.

2) Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen, inclusief groene schoolpleinen.

3) Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

Sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt en kansengelijkheid wordt bevorderd door het beschikken over voldoende basisvaardigheden op het gebied van taal, lezen en rekenen, en in toenemende mate digitale vaardigheden. Daarom wordt ingezet op het terugdringen van laaggeletterdheid.

4) Doorontwikkelen Campus Gouda

Via Campus Gouda hoger onderwijs duurzaam aan Midden-Holland verbinden in samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties. Er wordt een bijdrage geleverd aan Leven Lang Ontwikkelen in de regio met een krachtig mbo en techniekonderwijs.

5) Terugdringen jeugdwerkloosheid

Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid in de periode 2022-2026 met 50 personen tot 209 jongeren (februari 2022: 259 jongeren) door een sluitende aanpak.

3.1.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Uitvoeren Economische Agenda

- Inzet op aantrekkelijke werklocaties en slim ruimtegebruik van bedrijventerreinen. Het versterken van het vestigingsklimaat op de bedrijventerreinen Kromme Gouwe en Goudse Poort met inzet op de schuifpuzzel. Het (laten) vestigen van het juiste bedrijf op de juiste plaats, mede door het clusteren van gelijksoortige bedrijven. Tevens het vormgeven van regionaal accountmanagement voor bedrijventerreinen op schaal Midden-Holland.
- Het voortzetten van de regionale innovatieagenda. Dit betreft diverse projecten in de bouwsector en maakindustrie, stadsdistributie en logistiek en living labs van Campus Gouda.
- Stimuleren en ondersteunen van (nieuw) ondernemerschap en het ondernemersklimaat in Gouda. Meebouwen aan het netwerk StartUp Gouda, accountmanagement voor bedrijven in Gouda en het organiseren van bijeenkomsten zoals de Bedrijvendag.
- De startnotitie circulaire economie uitwerken naar een uitvoeringsprogramma circulaire economie.
- Vernieuwen van de Economische Agenda.

Doelstelling 2: Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

- Uitvoeren van het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 1^e tranche IHP 2020-2024.
- Vaststellen en uitvoeren van het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 2^e tranche IHP 2025-2030.
- Realiseren van onderwijshuisvesting Internationale Schakelklas (ISK) en waarborgen nieuwkomersonderwijs.
- Onderhouden en in stand houden van buikleenscholen met een Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOPs).
- Uitvoeren van de subsidieregeling voor het vergroenen van schoolpleinen.

Doelstelling 3: Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

- Samen met het onderwijs uitvoering blijven geven aan de Goudse Onderwijsagenda, in samenhang met het Nationaal Programma Onderwijs en de Gelijke Kansenalliantie.
- Het voortzetten van extra taallessen voor inwoners van Gouda om laaggeletterdheid te verminderen. In diverse wijken van Gouda zijn er bijvoorbeeld cursussen gezondheidsvaardigheden in simpele taal, om inwoners te bereiken die zich anders niet zouden inschrijven voor reguliere taal- of rekenlessen en te voorzien in hun behoefte aan praktisch toepasbare kennis.
- Kansen vergroten van kinderen tussen de 12 en 18 jaar oud, die nu het risico lopen op een taalachterstand. Samen met scholen en de bibliotheek wordt actie ondernomen.
- Doorlopende leerlijn techniek (STO) uitbouwen, inclusief rondkrijgen structurele exploitatie van de Techniekwerkplaats Gouda.

Doelstelling 4: Doorontwikkelen Campus Gouda

- Uitbreiding partners living lab zorg & technologie en living lab bodem & technologie vanuit een fysiek en mobiel lab (zorg) en in samenwerking met het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF).
- Doorontwikkelen innovatiecyclus op gebied van zorg & technologie en bodem & technologie door uitvoering innovatietrajecten en challenges.
- Verbreden en doorontwikkelen modulair aanbod Campus Gouda, ook met mbo en partners zoals Gedeelde Zorg.
- Continueren van samenwerking met regio, provincie en Economic Board Zuid-Holland rondom Human Capital Agenda (deelakkoord 2.0) met mogelijk als nieuw thema logistiek & technologie en daarnaast het versterken van de koppeling van de Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's) met maatschappelijke vraagstukken.

Doelstelling 5: Terugdringen jeugdwerkloosheid

- Via de outreachende aanpak 'jongeren buiten beeld' kwetsbare jongeren (terug) leiden naar school of werk.
- Doorontwikkelen van de samenwerking met (arbeidsmarkt)partners in voorbereiding op het regionale programma voortvloeiend uit het wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk'.
- Inzetten op structurele voortzetting van projecten en interventies, zoals School@Work, Lokaal Expeditie, Stagefit, scholing- en hulpmiddelenbudget. En het ontwikkelen van nieuwe projecten en interventies om jeugdwerkloosheid terug te dringen.

3.1.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	Een prettige woon- en leefomgeving voor medewerkers is een aspect dat voor bedrijven een belangrijke rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden biedt Gouda deze prettige woon- en leefomgeving. De recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland in Gouda en de bredere regio zijn hierin ook van groot belang. De recreatiegebieden voegen meerwaarde toe aan het grotere maatschappelijk en economische perspectief van Gouda. De Groenalliantie wil ook in 2025 blijven investeren in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Dit gebeurt binnen de kaders van het Ontwikkelplan (2021). Groenalliantie wil ook in de komende tijd in de regio Midden Holland graag het effect van haar eigen handelen vergroten door de samenwerking te zoeken met andere gebiedspartijen en terreinbeheerders afhankelijk van hoe dit zich in relatie tot de provincie Zuid-Holland ontwikkelt. In aanvulling op de eigen gebiedsgerichte investeringen kan het hierbij bijvoorbeeld gaan om een gepaste bijdrage van Groenalliantie aan investeringen van derden in natuureducatie, (recreatieve) verbindingen en transferia in en tussen de beheergebieden en hun omgeving. Daarnaast wordt op basis van projecten samenwerking gezocht met gebruikers, gebruikersgroepen, exploitanten, ondernemers en andere terreinbeheerders. In 2025 zet Groenalliantie in op professionele begeleiding en inzet van vrijwilligers, het faciliteren en onderhouden van participatiegroepen en het samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.
Grondbank RZG Zuidplas	De grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in de Herijkingsstudie en de Visie Ruimte en Mobiliteit voor het rechtsgebied geformuleerde ruimtelijke en sectorale doelstellingen.
Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgeden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel.

3.1.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Uitvoeren Economische Agenda	Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de uitvoering van prioriteiten uit de Economische Agenda 2021-2024 en de regionale innovatieprojectenagenda	Aantal vestigingen per sector (top 5)	(CBS, Vestigingen van bedrijven; bedrijfstak, gemeente) https://opendata.cbs.nl/#/ CBS/nl/dataset/ 81575NED/table
Uitvoeren Economische Agenda	Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de uitvoering van prioriteiten uit de Economische Agenda 2021-2024 en de regionale innovatieprojectenagenda	Banen naar sector (top 5)	(Landelijk InformatieSysteem Arbeidsplaatsen (LISA), bewerkt door gemeente Gouda)
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen	Energieverbruik onderwijs	(Regionale Klimaatmonitor, Energieverbruik naar maatschappelijke sector) https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/ dashboard/ publiekdienstverlening
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen	CO2-uitstoot onderwijs	(Regionale Klimaatmonitor, Rapportage CO2-uitstoot) https://klimaatmonitor.databank.nl/ content/co2-uitstoot
Terugdringen laaggeletterdheid	Het terugdringen van laaggeletterdheid. Het bevorderen van kanselijkheid door sterk onderwijs ontwikkeling van de basisvaardigheden op het gebied van taal, lezen en rekenen, en in toenemende mate digitale vaardigheden.	Aantal inwoners dat een traject basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) heeft gevolgd	Gemeente Gouda, sociaal domein
Doorontwikkelen Campus Gouda	Via Campus Gouda hoger onderwijs duurzaam aan Midden-Holland verbinden in samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties.	Aantal studenten	Gemeente Gouda, Campus Gouda
Terugdringen jeugdwerkloosheid	Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid in de periode 2022-2026 met 50 personen tot 209 jongeren (februari 2022: 259 jongeren) door een sluitende aanpak.	Aantal jongeren zonder werk tot 27 jaar	UWV

3.1.4 Wat gaat het kosten?

3.1.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten	27.784	27.728	28.444	28.388
Baten	-9.322	-8.267	-8.270	-8.270
Saldo van baten en lasten	18.462	19.461	20.174	20.118
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-755	-286	-286	-286
Gerealiseerd resultaat	17.707	19.175	19.889	19.833

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Startbegroting	18.850	20.133	20.044	17.114
Autonome en administratieve ontwikkeling	-1.487	-1.043	-123	2.646
Kadernota	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	345	86	-32	73
Totaal	17.707	19.175	19.889	19.833

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
2.4 Economische havens en waterwegen	1.798	1.955	2.057	2.157
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	233	232	231	230
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	117	117	117	117
3.4 Economische promotie	2.015	1.665	1.661	1.661
4.2 Onderwijshuisvesting	9.550	10.935	11.468	11.313
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.748	4.557	4.640	4.640
Totaal	18.462	19.461	20.174	20.118

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2 Energie en klimaat

Ambitie

De ambitie is om Gouda duurzaam door te geven aan de volgende generaties. Gouda wil in 2040 CO₂-neutraal zijn en in 2050 moet de leefomgeving bestand zijn tegen klimaatveranderingen.

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven door extra te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Het speerpunt komende periode is verdere vergroening afgestemd op de bodemgesteldheid. Kwalitatief groen met een hoge biodiversiteit en ruimte voor water maakt de stad leefbaar en aantrekkelijk voor mens en dier. Duurzaamheid gaat over alle beleidsterreinen en is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Er vindt een doorrekening plaats om inzicht in de CO₂-impact te krijgen.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

Het verminderen van de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast door extra vierkante meters biodivers groen en toekomstbestendige bomen. Ook het inzetten op vasthouden, hergebruiken, infiltreren en vertraagd afvoeren van hemelwater helpt hierbij.

2) Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

De gemeente zet zich in voor een groener Gouda. Het bestaande groen krijgt gaandeweg meer kwaliteit, met kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeente begint met het verbinden en uitbreiden van groene structuren.

3) Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

Extra impuls geven aan het verduurzamen van huizen en gebouwen om zoveel mogelijk energie te besparen. Het ontzorgen van inwoners en bedrijven en de opwek van duurzame energie stimuleren. Met aandacht voor gebouwbewonende diersoorten.

4) Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld. In 2030 is tenminste 55% van het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd. In 2030 is tenminste 55% CO₂ gereduceerd. De gemeente neemt ook stappen om de toegankelijkheid van de gemeentelijke gebouwen te verbeteren. Hiertoe dient de uitvoering van de programma's voor verduurzaming en toegankelijkheid van het gemeentelijk vastgoed.

5) Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

Integraal en duurzaam investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de inrichting van de openbare ruimte. Ook de inzet voor de aanpak van de problematiek van bodemdaling wordt voortgezet.